

Gemeenten, doe wat aan dementie

Op dit moment kent Nederland bijna driehonderdduizend dementerenden. Dit aantal zal de komende tien tot vijftien jaar verdubbelen. Wat veel mensen niet weten, is dat 75% van alle dementerenden niet in verpleeg- of verzorgingshuizen woont, maar gewoon thuis. Elke gemeente heeft dan ook vele inwoners die aan dementie lijden. En de groep familieleden die actief betrokken is bij de zorg voor dementerenden, is nog veel groter. Toch is het vreemd dat het aantal gemeenten dat actief beleid voert rond dementie dungezaaid is.

Dementie is een ingewikkelde ziekte. Ten eerste voor de dementerende zelf. Die krijgt te maken met geheugenverlies en steeds verdergaande gedrags- en karakterveranderingen. Ten tweede voor de familieleden, die moeten omgaan met deze veranderingen, zich zorgen maken over de ontwikkelingen en daarnaast ook nog hun eigen leven moeten organiseren. Gemeenten vinden het volstrekt normaal om voor allerlei fysieke gebreken hulpmiddelen te verstrekken en betrokkenen in staat te stellen te blijven meedoen aan de maatschappij. Voor een psychische volksziekte als dementie geldt dat blijkbaar niet. Terwijl daar dezelfde vraagstukken aan de orde zijn als bij lichamelijke gebreken: Hoe stellen wij iemand zo lang mogelijk in staat te blijven participeren in de maatschappij? En hoe ontlasten wij betrokken mantelzorgers? De vraag is of deze gemeentelijke terughoudendheid het gevolg is van de grote aantallen mensen waar het om gaat. Of van de ingewikkelde financieringsregelingen in de zorg,

Ook dementerenden hebben het recht zo lang mogelijk maatschappelijk te functioneren

zoals de vage en zigzaggende grenzen tussen zorgverzekering, AWBZ en Wmo? Eén ding is zeker: de ondersteuning van mantelzorgers behoort tot het gemeentelijk domein en alleen dat is al reden genoeg voor een actief gemeentelijk beleid. Wat zouden elementen van een gemeentelijk beleid rond dementie kunnen zijn? Enkele voorbeelden:

- Stimuleer dat de hele zorgketen in een gemeente/regio rond dementiezorg beter samenwerkt, zodat snellere diagnoses gesteld kunnen worden, sneller behandelplannen worden opgesteld, waardoor ook mantelzorgers minder tijd kwijt zijn met bezoeken aan medici en andere zorgverleners.
- Verstrek hulpmiddelen en voorzieningen via de Wmo-lokketten, zoals cameratoezicht, dwaaldetectie, beeldtelefoons, nachtverlichting, etcetera.
- Richt huishoudelijke zorg anders in, gericht op het samen schoonmaken met de dementerende in plaats van het overnemen van de huishoudelijke zorg. Dit vermindert de afhankelijkheid en stimuleert de zelfredzaamheid.

- Organiseer en stimuleer training en voorlichting aan familieleden.
- Vergoed mantelzorgmakelaars die familieleden ontlasten bij alle formulieren en bureaucratie rond dementiezorg.
- Maak het makkelijker dat dementerende en familieleden dicht bij elkaar wonen, door bijvoorbeeld de inzet van de verplaatsbare mantelzorgwoning. Dit scheelt de mantelzorgers veel regel- en reistijd en levert veel gemoedsrust op.
- Organiseer in het welzijns- en opbouwwerk activiteiten voor vereenzamende beginnende dementerenden, al dan niet samen met familieleden naar het model van ontmoetingscentra dementie.
- Zorg dat er meer gemengde verpleeg- en verzorgingshuizen in de gemeente komen, zodat iemand bij negatieve ontwikkelingen in het ziektebeeld niet hoeft te verhuizen, maar gewoon naar een andere kamer/afdeling gaat. Dit ontlast partners en andere familieleden.

Investerings in een goed dementiebeleid passen niet alleen prima in de lokale rol van gemeenten, ze zijn ook nodig om schrijnende situaties te voorkomen. Ook dementerenden hebben er recht op om zo lang mogelijk maatschappelijk te blijven functioneren, ondanks hun beperkingen. Mantelzorg voor iemand met dementie is dankbaar, maar ook zwaar. Ga maar na: bij bijna de helft van de opnames wegens dementie in een verpleeg- of verzorgingshuis is overbelasting van mantelzorgers de directe aanleiding. Gemeenten, breng dit percentage fors naar beneden!